

**ЗАТВЕРДЖУЮ:**

Заступник голови Вченої ради  
Харківського національного  
університету імені В. Н. Каразіна

  
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

**РІШЕННЯ**

Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з  
питання: «Про затвердження нової редакції  
Положення про Науково-дослідну частину Харківського національного  
університету імені В. Н. Каразіна»  
від 27 вересня 2021 року, протокол № 10

Заслухавши виступ проректора з наукової роботи Віктора КАТРИЧА  
Вчена рада університету *ухвалила:*

1. Затвердити нову редакцію Положення про Науково-дослідну частину Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.
2. Підготувати наказ про введення в дію рішення Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Відповідальний: проректор з наукової роботи Віктор КАТРИЧ*

*Термін виконання: до 18. 10. 2021 р.*

**ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ ЧАСТИНУ  
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ  
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗИНА**

**I. Загальні положення**

1.1. Науково-дослідна частина є науковим структурним підрозділом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – Університет), яка створена наказом ректора, функціонує у відповідності зі Статутом університету і цим Положенням та підпорядковується проректору з наукової роботи.

1.2. Офіційна назва.

1.2.1. Повна назва: Науково-дослідна частина Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.2.2. Скорочена назва: НДЧ.

1.2.3. Назва англійською мовою: Science and Research Department of V.N. Karazin Kharkiv National University.

1.3. Положення про НДЧ (далі – Положення) визначає основні засади функціонування, а також структуру, функції, обов'язки і права НДЧ та її підрозділів, порядок взаємовідносин з іншими підрозділами, підприємствами, установами та організаціями.

1.4. Положення розроблене на підставі Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про освіту» і «Про вищу освіту», Статуту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та інших нормативно-правових актів.

1.5. НДЧ – це окремий структурний підрозділ університету, який сприяє реалізації Статутних цілей Університету в частині організації та виконання наукових, науково-технічних досліджень та розробок на належному науковому і науково-технічному рівні, шляхом залучення до виконання завдань наукових, науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів.

1.6. У своїй діяльності НДЧ керується законодавством України, наказами та інструктивними листами Міністерства освіти і науки України, Статутом Університету, цим Положенням, наказами та розпорядженнями ректора і проректора з наукової роботи, стандартами та іншими нормативними документами, які регламентують наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність.

1.7. Безпосереднє керівництво НДЧ здійснює начальник НДЧ, який підпорядковується проректорові з наукової роботи.

1.8. Поштова адреса та місце знаходження: 61022, Україна, м. Харків, майдан Свободи, 4, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

1.9. Положення розміщується в електронному вигляді на офіційному сайті Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

## **II. Завдання та функції НДЧ**

2.1. Основна мета наукової і науково-технічної діяльності Університету полягає в одержанні та використанні нових наукових знань, в процесі виконання фундаментальних, прикладних та пошукових наукових досліджень; практичного впровадження наукових результатів в освітній процес, виробництво та сферу послуг; забезпечення якісної підготовки фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; підтримка, розвиток та комерціалізація нових видів техніки, матеріалів тощо для забезпечення інноваційного розвитку суспільства та економіки держави; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, високотехнологічного розвитку; підвищення обороноздатності та безпеки держави.

2.2. Головними функціями діяльності НДЧ є:

2.2.1. У напрямі реалізації перспективних завдань:

- Організація та проведення фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт (далі – НДР) і розробок із природничих, математичних, технічних, соціально-економічних, біологічних, охорони здоров'я і гуманітарних напрямів, які є пріоритетними для розвитку науки і техніки, а також створення і впровадження нових конкурентоспроможних теорій, концепцій, методів, видів техніки, матеріалів тощо для забезпечення інноваційного розвитку суспільства.

- Реалізація безперервного циклу наукової і науково-технічної діяльності – від фундаментальних досліджень до впровадження науково-технічних розробок у практику та в освітній процес. Одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів.

- Сприяння формуванню сучасного наукового кадрового потенціалу, здатного забезпечити розробку та впровадження інноваційних наукових розробок, підтримка творчої діяльності учасників наукового процесу, використання отриманих наукових результатів в освітньому процесі.

- Збереження та розвиток наукової інфраструктури, підтримка існуючих та перспективних наукових шкіл.

- Надання наукових, науково-технічних послуг, проведення наукової та науково-технічної експертизи згідно з чинним законодавством.

- Розв'язання комплексних задач у сфері перспектив наукового, науково-технічного розвитку Університету, розкриття дослідницького потенціалу його діяльності, забезпечення провідних позицій Університету серед закладів вищої освіти України, максимальне наближення до основних характеристик Університету світового класу і створення передумов для входження до 500 кращих університетів світу за визнаними міжнародними рейтингами.

2.2.2. У напрямі планування та організації наукових досліджень:

- Координація виконання у встановленому порядку НДР, які виконуються за рахунок загального та спеціального (госпдоговірні роботи, гранти НФДУ, міжнародні проекти, гранти тощо) фондів державного бюджету. Виконання НДР регламентуються законодавством України, нормативно-правовими актами Університету.

- Організація та проведення в Університеті конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок згідно з Положенням про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проектів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, Положенням про проведення конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, які фінансуються Міністерством освіти і науки України за рахунок коштів загального фонду державного бюджету», подання до Міністерства освіти і науки України проектів на виконання НДР.

- Реєстрація нових та завершених науково-дослідних робіт в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ), здійснення контролю за виконанням порядку подачі реєстраційних та облікових документів науково-дослідних робіт.

- Формування тематичного плану НДР Університету, погодження його в Міністерстві освіти і науки України, впровадження заходів для його виконання.

- Здійснення контролю за підготовкою річних звітів факультетів, навчально-наукових інститутів, науково-дослідних інститутів та інших структурних підрозділів науково-дослідної частини щодо результатів наукової роботи за календарний рік, відповідно до встановлених форм звітності.

- Формування зведеного плану проведення Університетом наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, форумів різного рівня тощо відповідно до встановленого порядку, їх реєстрація в УкрІНТЕІ, облік результатів.

- Затвердження технічних завдань на науково-дослідні роботи, які виконуються за рахунок загального та спеціального фондів державного бюджету.

- Підготовка щорічних звітів про наукову та науково-технічну діяльність Університету і подання їх до Міністерства освіти і науки України, забезпечення статистичної звітності.

- Здійснення заходів, спрямованих на підвищення публікаційної активності науково-педагогічних працівників та науковців Університету (видання монографій та навчальних посібників; наукові публікації у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science тощо).

- Організація та технічний супровід подачі матеріалів для участі працівників у конкурсах на отримання премій, стипендій тощо.

- Участь у створенні нових та модернізації діючих наукових лабораторій у складі структурних підрозділів Університету.

#### 2.2.3. У напрямі інформаційного забезпечення наукових досліджень:

- Науково-технічна популяризація результатів наукових досліджень шляхом організації виставкової діяльності, піар результатів наукових досліджень через видання рекламної інформаційної продукції, організацію та проведення ділових зустрічей для сприяння впровадженню результатів наукових досліджень у виробництво, забезпечення координації взаємодії учених Університету з виконавчою владою та місцевим самоврядуванням.

#### 2.2.4. У напрямі взаємодії наукових досліджень, навчального процесу і виробництва:

- Залучення молоді до наукової роботи спільно з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету.

- Сприяння активному використанню матеріально-технічної бази НДЧ молодими вченими, студентами, аспірантами і докторантами для проведення наукової роботи, виконання курсових та дипломних робіт, виробничої практики.

- Здійснення заходів, спрямованих на розвиток інноваційної та винахідницької діяльності, впровадження результатів наукових досліджень і розробок.

- Розвиток різних форм наукової співпраці (зокрема міжнародної) з іншими закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами та науковими установами НАН України, іншими науковими установами та організаціями для розв'язання наукових проблем, впровадження результатів наукових досліджень, розробок тощо.

- Співпраця із Управлінням міжнародних відносин Університету у напрямку міжнародного наукового співробітництва, залучення до співпраці закордонних замовників та інвесторів, укладання та виконання угод про співпрацю із закордонними університетами, науковими установами, центрами, лабораторіями, фірмами, фондами тощо на проведення досліджень і розробок, залучення коштів закордонних замовників та міжнародних фондів і грантів для фінансування наукової та науково-технічної діяльності в Університеті.

- Організація та методичне супроводження процесу захисту прав інтелектуальної власності, обліку та моніторингу публікаційної активності співробітників Університету.

- Проведення наукових і науково-технічних експертиз, експертних досліджень, надання наукових, науково-консультаційних і науково-технічних послуг згідно з чинним законодавством.

- Організаційна, інформаційна та матеріальна підтримка участі студентів та аспірантів в національних та міжнародних наукових конференціях.

#### 2.2.5. У напрямі підвищення кваліфікації кадрів:

- Організація та проведення атестації наукових працівників згідно з Положенням про атестацію наукових працівників Університету.

- Направлення наукових працівників на стажування до зарубіжних університетів і навчально-наукових центрів.

2.2.6. У напрямі організації праці і фінансування науково-дослідних робіт:

- Розробка необхідної нормативно-правової і нормативно-технічної документації для регламентації й регулювання наукової, науково-технічної діяльності Університету та впровадження її у практику.

- Контроль за надходженнями та фактичними витратами коштів, які надходять для фінансування науково-дослідних робіт та розробок.

- Подання пропозицій про встановлення надбавок до заробітної плати науковим працівникам, про їх преміювання за умови наявності економії фонду заробітної плати згідно з законодавством.

- Формування фонду стандартів, технічних умов, методик вимірювань та іншої нормативно-технічної документації, яка регламентує наукову, науково-технічну діяльність Університету. Нормоконтроль звітів НДР, технічних завдань, методик та іншої нормативно-технічної документації, створеної за результатами виконання НДР.

- Формування наукових проєктів щодо участі у міжнародних, державних та іншого рівня конкурсах та проєктах («Горизонт Європа»/«Горизонт 2020», DAAD, Національний фонд досліджень України та ін.)

- Здійснення внутрішнього аудиту наукових підрозділів на предмет відповідності міжнародним стандартам системи менеджменту якості.

- Організація і забезпечення обліку та повірки засобів вимірювальної техніки.

- Організація атестації і ліцензування лабораторій.

### **III. Структура НДЧ**

3.1. Науково-дослідну частину Університету очолює начальник, якого призначає на посаду та звільняє з посади ректор Університету за поданням проректора з наукової роботи.

Учений секретар науково-дослідної частини приймається на посаду та звільняється наказом проректора з наукової роботи за поданням начальника НДЧ.

Начальник та Учений секретар НДЧ діють відповідно до цього Положення та посадових інструкцій.

3.2. Для реалізації Статутних завдань, Стратегії розвитку Університету та координації наукової діяльності Університету утворюється Науково-технічна рада (далі – НТР). До складу науково-технічної ради входять: проректор з наукової роботи (голова ради); начальник НДЧ (заступник голови) та Учений секретар НДЧ (секретар); керівники структурних підрозділів; заступники деканів, директори ННІ та НДІ з наукової роботи, а також згідно Положення про Наукову-технічну раду можуть залучатися провідні вчені та спеціалісти

Університету. Склад НТР затверджується наказом проректора з наукової роботи.

3.3. До складу НДЧ входять такі структурні підрозділи:

- науково-дослідні інститути;
- науково-дослідні лабораторії;
- науково-інформаційний відділ;
- Інноваційний центр;
- Центр колективного користування науковим обладнанням;
- групи відділів, які утримуються за рахунок накладних видатків

науково-дослідної частини: з ремонту та модернізації навчально-наукового обладнання та приладів, служби радіаційної безпеки, служби головного метролога, планово-фінансового відділу, бухгалтерії, служби управління персоналом (відділи кадрів та охорона праці), діловодства.

3.4. Науково-дослідні інститути, науково-інформаційний відділ, Інноваційний центр, Центр колективного користування науковим обладнанням та науково-дослідні лабораторії, які утворюються та функціонують, як правило, при кафедрах, діють на підставі відповідних Положень про їх діяльність.

3.5. Завідувачі відділів, які безпосередньо підпорядковані начальнику НДЧ, персонально відповідають за результати роботи відділів.

3.6. Групи НДЧ у складі планово-фінансового відділу, бухгалтерської служби, відділів кадрів, юридичного відділу, діють відповідно до законодавства, нормативних актів Міністерства освіти і науки України та наказів ректора.

3.7. Структуру та кількість працівників визначає штатний розпис НДЧ.

#### **IV. Організація наукової, науково-технічної діяльності**

4.1. Університет здійснює наукову, науково-технічну діяльність, спрямовану на виконання Тематичного плану наукових досліджень і розробок, замовлення на які здобуті на конкурсній основі науковими колективами або окремими науковцями згідно з національними, державними, регіональними, міжнародними, міжгалузевими та іншими програмами, проектами, розробками тощо та на підставі господарських договорів; планує проведення та виконання наукових досліджень у межах робочого часу науково-педагогічних працівників; проводить експертну оцінку результатів НДР.

4.2. Тематичний план наукових досліджень та розробок, які виконує Університет за рахунок коштів державного бюджету, формується відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України, рішень НТР, вчених рад факультетів та інших науково-дослідних підрозділів.

#### **V. Права НДЧ**

5.1. Представляти Університет у питаннях наукової, науково-технічної діяльності в установах, організаціях і на підприємствах.

5.2. Від імені Університету у встановленому законодавством України порядку укладати договори на виконання НДР.

5.3. Видавати нормативні документи та розпорядження, які є обов'язковими для виконання підрозділами, підпорядкованим НДЧ.

5.4. Координувати використання коштів під час виконання держбюджетних та госпдоговірних наукових тематик.

5.5. Узгоджувати спільну діяльність з відповідними проректорами, деканам, директорами ННІ та НДІ й керівниками інших структурних підрозділів з питань організації наукових досліджень та проведення наукових Університетських заходів.

5.6. Вносити пропозиції до Статуту Університету і Колективного договору з питань, які регламентують наукову діяльність в Університеті.

5.7. Мати інші права, встановлені законодавством України.

## **VI. Взаємовідносини з іншими підрозділами**

6.1. НДЧ в межах своїх повноважень взаємодіє з іншими структурними підрозділами Університету з метою створення умов для провадження послідовної та узгодженої діяльності щодо строків, періодичності одержання та передачі інформації, необхідної для належного виконання завдань НДЧ.

6.2. Працівники НДЧ мають право на отримання від адміністрації Університету, інших структурних підрозділів, органів і посадових осіб Університету інформації в обсязі, необхідному та достатньому для належного виконання завдань НДЧ та здійснення запланованих заходів.

## **VII. Порядок реорганізації НДЧ**

7.1. Реорганізацію та ліквідацію структурних підрозділів НДЧ проводять в порядку, визначеному Статутом Університету.

7.2. Підставами для реорганізації НДЧ можуть бути:

- зміна Міністерством освіти і науки України пріоритетних напрямків і тематики наукових досліджень;
- істотні зміни в розмірах фінансування держбюджетної тематики Міністерством освіти і науки України;
- зміни у тематиці госпдоговірних робіт, послуг тощо щодо їх фінансування;
- реорганізація кафедр, факультетів та інших структурних підрозділів;
- інші чинники, які істотно змінюють умови та організацію праці НДЧ.